

Datum 2009-09-28  
Författare **Veronika Engstrand,  
Ann Ehrngren,  
Nataschja Nordström och  
Susanna Zeitoun Eckerhall**

FI Dnr 09-3117

**Finansinspektionen**  
P.O. Box 7821  
SE-103 97 Stockholm  
[Brunnsgatan 3]  
Tel +46 8 787 80 00  
Fax +46 8 24 13 35  
finansinspektionen@fi.se  
www.fi.se

## **Föreskrifter om ägar- och ledningsprövning - motivering samt behovs- och konsekvensanalys**

|       |                                                                                                |    |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1     | Inledning.....                                                                                 | 3  |
| 1.1   | Nuvarande och kommande regelverk.....                                                          | 3  |
| 1.1.1 | Förvärvsdirektivet .....                                                                       | 3  |
| 1.1.2 | Riktlinjer.....                                                                                | 4  |
| 1.1.3 | Andra ändringar.....                                                                           | 4  |
| 1.2   | Målet med regleringen .....                                                                    | 5  |
| 1.3   | Rättsliga förutsättningar och ärendets beredning .....                                         | 5  |
| 1.4   | Särskilda överväganden.....                                                                    | 5  |
| 1.5   | Regleringsalternativ .....                                                                     | 6  |
| 1.6   | Försenade föreskrifter .....                                                                   | 7  |
| 2     | Förslag till nya föreskrifter om ägar- och ledningsprövning.....                               | 8  |
| 2.1   | Föreskriftstexten.....                                                                         | 8  |
| 2.2   | Föreskriftens bilagor .....                                                                    | 9  |
| 2.3   | Undantagsmöjligheter .....                                                                     | 10 |
| 2.4   | Utökade bemyndiganden och övriga justeringar.....                                              | 10 |
| 3     | Ägarprövningsbilagorna (inkl. ägarledningsprövning) och<br>remissinstansernas synpunkter ..... | 11 |
| 3.1   | Information om förvärvaren .....                                                               | 11 |
| 3.1.1 | Förvärvarens identitet och kontaktuppgifter .....                                              | 12 |
| 3.1.2 | Kunskap och kompetens.....                                                                     | 12 |
| 3.1.3 | Ekonomiska förhållanden.....                                                                   | 12 |
| 3.1.4 | Ägarkedja, eventuell försäkringsgrupp och finansiell<br>företagsgrupp.....                     | 13 |
| 3.1.5 | Uppdrag och ägande.....                                                                        | 13 |
| 3.1.6 | Gemensamt intresse.....                                                                        | 13 |
| 3.1.7 | Intressekonflikter.....                                                                        | 13 |
| 3.1.8 | Förvärvarens anseende .....                                                                    | 14 |
| 3.2   | Information om förvärvet .....                                                                 | 16 |
| 3.3   | Finansiering av förvärvet .....                                                                | 16 |
| 3.4   | Affärsplan och andra detaljerade uppgifter om förvärvet .....                                  | 17 |

|   |                                                                 |    |
|---|-----------------------------------------------------------------|----|
| 4 | Ledningsprövningsbilagan och remissinstansernas synpunkter..... | 19 |
| 5 | Konsekvensanalys .....                                          | 20 |

## 1 Inledning

Förvärvsdirektivet<sup>1</sup> ändrar ett antal EG-direktiv på finansmarknadsområdet i fråga om den prövning som ska göras vid vissa större förvärv av aktier eller andelar i kreditinstitut, värdepappersföretag och försäkringsföretag (s.k. ägarprövning). Noteras bör dock att fondområdet inte omfattas.

Förvärvsdirektivet skulle ha varit genomfört i medlemsländerna senast den 21 mars 2009. Arbetet i Sverige är dock försenat. De nya lagbestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2009 och Finansinspektionens föreskrifter beräknas träda ikraft i mitten av november 2009.

### 1.1 *Nuvarande och kommande regelverk*

Enligt gällande regler ska en person som vill förvärva aktier eller andelar i ett finansiellt företag i vissa fall ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen före förvärvet. Detta gäller bl.a. om förvärvet medför att personen uppnår ett kvalificerat innehav i företaget eller innebär en ökning av ett kvalificerat innehav i företaget. I sådana fall ska Finansinspektionen göra en bedömning av om den tilltänkta förvärvaren är lämplig.

Kravet på ägarprövning har sin grund i EG-regler, men vilka kriterier som bedömningen ska grundas på har tidigare inte funnits specificerade i dessa regler utan har tagits fram nationellt. Bestämmelser om ägar- och ledningsprövning, baserade på de lagregler som gällde till den 30 juni 2009, finns i Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2007:16 om värdepappersrörelse, FFFS 2007:17 om verksamhet på marknadsplatser och FFFS 2007:22 om ägar- och ledningsprövning. I föreskrifterna finns närmare bestämmelser om när en ansökan eller en anmälan om ägar- och ledningsprövning ska göras till Finansinspektionen samt vilka uppgifter som sökanden ska lämna inför denna prövning. De sistnämnda uppgifterna framgår av bilagor till föreskrifterna.

#### 1.1.1 *Förvärvsdirektivet*

Att det har saknats enhetliga regler kring vilka kriterier som ska ligga till grund för de nationella tillsynsmyndigheternas bedömning av den tilltänkta förvärvarens lämplighet har av marknadsaktörer ansetts vara ett potentiellt hinder för gränsöverskridande förvärv.<sup>2</sup> Med anledning av detta gjordes en översyn av reglerna om ägarprövning, med syftet att uppnå en samordning av de kriterier som ska ligga till grund för tillsynsmyndigheternas bedömning. Bland annat ändras kriterier som ligger till grund för ägarprövningen och Finansinspektio-

---

<sup>1</sup> Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2007/44/EG av den 5 september 2007 om ändring av direktiv 92/49/EEG och direktiven 2002/83/EG, 2004/39/EG, 2005/68/EG och 2006/48/EG vad gäller förfaranderegler och utvärderingskriterier för bedömning av förvärv och ökning av innehav inom finanssektorn.

<sup>2</sup> Se proposition 2008/09:155 om förvärv av kvalificerade innehav i finansiella företag, mm s. 71.

nen kommer att behöva få in ytterligare uppgifter av sökanden inför ägarprövningen. Föreskrifterna, och då framför allt dess bilagor, behöver därmed ändras.

Utgångspunkten i de nya EG-reglerna är att en tillsynsmyndighet ska ge tillstånd till förvärv av innehav i de finansiella företagen om den tilltänkta förvärvaren bedöms lämplig och det tilltänkta förvärvet ekonomiskt sunt. Denna bedömning ska göras på grundval av de i direktivet uppräknade kriterierna:

- den tilltänkta förvärvarens anseende och kapitalstyrka,
- ledningsprövning<sup>3</sup>,
- att verksamhetskraven uppfylls samt
- samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Några av dessa kriterier har en motsvarighet i de tidigare svenska reglerna, medan andra är utvecklade eller helt nya, bl.a. förvärvarens kapitalstyrka och samband med penningtvätt och terroristfinansiering.

#### *1.1.2 Riktlinjer*

En harmonisering i Europa kräver inte enbart att länderna inför liknande regler, nationella tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer ska också sträva efter att tolka reglerna på ett likartat sätt. För att underlätta detta har de tre tillsynskommittéerna CEBS<sup>4</sup>, CEIOPS<sup>5</sup> och CESR<sup>6</sup> utarbetat riktlinjer<sup>7</sup>. För att uppnå målet om en samordning av ägar- och ledningsprövningar inom EU är det av vikt att underlaget för ägarprövningen i princip är detsamma oavsett i vilket EU-land prövningen görs. Därför har Finansinspektionen haft riktlinjerna som utgångspunkt i arbetet med att ta fram regler kring vilken information som ska ges in till Finansinspektionen inför en ägarprövning.

#### *1.1.3 Andra ändringar*

Riksdagen har också beslutat om andra ändringar av bestämmelserna om ägarprövning än de som är direkt motiverade av förvärvsdirektivet.<sup>8</sup> Ändringarna syftar till att behålla en enhetlig reglering på området. Av denna anledning har man i den nya lagstiftningen angett att samma prövning av ägare till finansiella företag ska göras när företaget ursprungligen söker om tillstånd som när en ägare i ett senare skede förvärvar ett kvalificerat innehav i företaget.

Finansinspektionen strävar efter att få en så enhetlig tillämpning som möjligt när det gäller ägar- och ledningsprövningar. Av den anledningen görs även

---

<sup>3</sup> Om förvärvaren redan vid förvärvstillfället har uppgifter om den tilltänkta ledningen ska den-  
nas anseende och lämplighet tas i beaktande vid ägarprövningen.

<sup>4</sup> Committee of European Banking Supervisors

<sup>5</sup> Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors

<sup>6</sup> Committee of European Securities Regulators

<sup>7</sup> Guidelines for the prudential assessment of acquisitions and increases in holdings in the fi-  
nancial sector required by Directive 2007/44/EC.

<sup>8</sup> Jfr prop. 2008/09:155.

ändringar i ledningsprövningsbilagan trots att det inte är påkallat av förvärvsdirektivet och lagändringar.

## **1.2 Målet med regleringen**

Reglerna kring ägar- och ledningsprövning syftar till att säkerställa att de finansiella företagen har lämpliga kvalificerade ägare som verkar för att rörelsen drivs i enlighet med det regelverk som styr företagets verksamhet. Relevanta och tydliga regler vad gäller ägar- och ledningsprövningar främjar förtroendet för företagen och för branschen samt marknaden i dess helhet. Det bidrar också till att skapa bra förutsättningar för finansiella företag att långsiktigt kunna möta sina åtaganden.

Målet med förvärvsdirektivet är att bidra till att eventuella hinder undanröjs för gränsöverskridande förvärv genom att skapa en samordning av de kriterier som ska ligga till grund för de nationella tillsynsmyndigheternas bedömning av kvalificerade ägare. Reglerna syftar också till att skapa en mer förutsebar och harmoniserad hantering av ägarprövningsärenden hos tillsynsmyndigheterna.

## **1.3 Rättsliga förutsättningar och ärendets beredning**

Finansinspektionen har bemyndigande att utfärda föreskrifter vad gäller ägar- och ledningsprövningar. Bemyndigandena framgår av förordningarna för respektive verksamhetsområde, jämför förslagen till nya och ändrade föreskrifter.

Framtagandet av förslaget till nya respektive ändrade föreskrifter har skett under samråd med en extern referensgrupp, med representanter från berörda branschorganisationer. Förslagna föreskrifter har även remitterats externt.

## **1.4 Särskilda överväganden**

Fondområdet omfattas inte av förvärvsdirektivet och de därmed föreslagna lagändringarna. Finansinspektionens mål är att kunna ha ett enhetligt förfarande när det gäller ägar- och ledningsprövningar för samtliga företag under tillsyn. Möjligheterna att införa samma regler på fondområdet som för övriga företag har prövats. Finansinspektionen bedömer att detta inte är möjligt i dagsläget eftersom sådana ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder exempelvis skulle kunna medföra att Finansinspektionen begär in information rörande förhållanden som enligt lagen om investeringsfonder inte uttryckligen ska beaktas vid prövningen av en ägares lämplighet. Fondområdet kommer således att skilja sig från övriga områden vad gäller ägar- och ledningsprövningar framöver.

På bank- och försäkringsområdet finns det idag ett flertal föreskrifter och allmänna råd. För att skapa ett mer överskådligt regelverk söker Finansinspektionen att så långt som möjligt samla reglerna i ett mindre antal föreskrifter, något som redan gjorts på värdepappers- respektive fondområdet. Ett arbete med det-

ta har nyligen påbörjats på bankområdet. På försäkringsområdet kommer en översyn av reglerna att ske i samband med kommande lagändringar med anledning av nya associationsrättsliga regler och Solvens 2. Mot bakgrund av att de ändringar som nu måste göras med anledning av förvärvsdirektivet inte kan invänta detta omfattande arbete, får nuvarande ordning behållas med särskilda föreskrifter som gäller för bank- respektive försäkringsområdet.

Förändringarna i reglerna om ägar- och ledningsprövning innebär att hänvisningar i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2004:10) för revisorer förordnade av Finansinspektionen samt de (FFFS 2004:9) om ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar behöver uppdateras. Detta kommer att göras i samband med det kommande arbetet med att se över samtliga föreskrifter och allmänna råd på bankområdet. Till dess kommer det att i anslutning till dessa allmänna råd på Finansinspektionens hemsida att finnas en hänvisning till de aktuella föreskrifterna.

### **1.5            *Regleringsalternativ***

Sverige är skyldigt att genomföra förvärvsdirektivet i den nationella lagstiftningen. Direktivet ställer krav på att det finns en förteckning allmänt tillgänglig över samtliga uppgifter som ska bifogas en ansökan. Av regeringens proposition framgår att detta anses uppfyllt genom att uppgiftskraven preciseras i föreskrifter.<sup>9</sup> Finansinspektionen ser därmed inga andra möjligheter än att införliva de nya reglerna i föreskrifter.

Ett centralt mål med förvärvsdirektivet är att uppnå en enhetlighet i hur ägarprövningar hanteras inom EU. Detta begränsar ytterligare Finansinspektionens möjligheter att välja alternativa sätt att reglera området. Finansinspektionen har ändå i de delar där reglerna går utöver vad som kan anses vara nödvändigt valt att avvika från de riktlinjer som tagits fram inom EU.

För att lätta bördan på företagen har Finansinspektionen också övervägt om viss information som behövs för den lämplighetsprövning Finansinspektionen måste göra skulle kunna inhämtas på annat sätt än genom att begära in informationen direkt från förvärvaren. Detta är även någonting som *Sveriges Försäkringsförbund*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenska Fondhandlareföreningen* efterlyst i samband med remissbehandlingen av utkastet till föreskrifter. Dessa remissinstanser har bland annat uttryckt önskemål om att Finansinspektionen ska hämta in uppgifter direkt från Bolagsverket när det t.ex. gäller minskat antal styrelseledamöter och byte av uppdrag i styrelsen. Finansinspektionens bedömning är dock att detta alternativ inte är genomförbart eftersom det informationsutbyte som Finansinspektionen och Bolagsverket har sker elektroniskt och systemet är inte uppbyggt på ett sådant sätt att Finansinspektionen notifieras när förändringar i styrelsen anmäls hos Bolagsverket. Finansinspektionens bedömning är därför att sådan information är lättast tillgänglig för bolaget. Informationen bedöms inte heller vara krävande att ta fram. Att informera

---

<sup>9</sup> Prop. 2008/09:155 s. 78.

ra Finansinspektionen om detta torde därmed inte föranleda någon kostnad av betydelse för ett företag. Finansinspektionens bedömning är därför att företagens arbetsbörda i detta avseende är motiverad med hänsyn till det kostsamma alternativet att Finansinspektionen skulle omarbeta befintliga system. Det bör även noteras att detta informationskrav redan idag finns och att de föreslagna föreskrifterna således inte här innebär någon förändring.

Ytterligare exempel som tagits upp av remissinstanserna på alternativa sätt för Finansinspektionen att få in information inför ägarprövningen än från sökanden är att inhämta denna från t.ex. tillståndsansökningar, via ägarrapportering eller annan information som Finansinspektionen inhämtat i den löpande tillsynen. Finansinspektionen instämmer i att, i de fall aktuell information redan finns tillgänglig, den sökande inte ska behöva lämna uppgifterna ytterligare en gång. Problemet är dock att Finansinspektionen saknar kännedom om huruvida den information som tidigare ingivits till myndigheten fortfarande är aktuell. Erfarenheten visar också att den information som företagen under tillsyn är skyldiga att ge in till Finansinspektionen vad gäller ägarrapportering inte alltid är tillförlitlig. Detsamma visade sig gälla när Finansinspektionen i den löpande tillsynen begärde in uppgifter om gruppstillhörighet inom försäkringsområdet. Mot bakgrund av detta bedömer Finansinspektionen att det måste åligga sökanden att tillhandahålla aktuell information inför en ägarprövning. Vet den sökande att viss information som tidigare getts in till Finansinspektionen fortfarande är aktuell, går det bra att i ansökan hänvisa till det ärendet där denna information finns.

## **1.6           Försenade föreskrifter**

Förvärvsdirektivet skulle ha varit genomfört i medlemsländerna senast den 21 mars 2009. Arbetet i Sverige blev dock försenat och de lagändringar som föranleds av direktivet trädde ikraft den 1 juli 2009. Finansinspektionens föreskrifter föreslås träda ikraft i mitten av november 2009. Det är olyckligt att Sverige är försenade med genomförandet av förvärvsdirektivet samt att föreskrifterna kommer att vara försenade i förhållande till lagbestämmelserna. För att Sverige snarast möjligt ska uppfylla direktivkravet om en allmänt tillgänglig förteckning över de uppgifter som ska bifogas en ansökan om ägarprövning lade Finansinspektionen i samband med lagändringen ut en förteckning över denna information på hemsidan. Finansinspektionen bedömer att det förhållandet att dessa uppgifter under en övergångstid framgår av en förteckning på hemsidan istället för i föreskriftsform i någon mån minskar den olägenhet det försenade genomförandet av förvärvsdirektivet kan innebära.

## 2 Förslag till nya föreskrifter om ägar- och ledningsprövning

I föreskrifterna anges vilka uppgifter som ska ges in till Finansinspektionen inför en ägar- eller ledningsprövning (1 §)<sup>10</sup>. Vilka företag som omfattas av föreskriften framgår av 2 §<sup>11</sup>. Föreskrifterna hänvisar till fyra olika bilagor beroende på vilken situation det rör sig om (4 §)<sup>12</sup>. Det sker en del förändringar i föreskriftstexten, men de stora förändringarna sker i föreskrifternas bilagor. Bilagorna är uppdelade på ägarprövning för fysiska respektive juridiska personer (bilaga 1a och 1b), ägarledningsprövning (dvs. ledningen i ägarbolaget) (bilaga 1 c) respektive ledningsprövning (bilaga 2).<sup>13</sup> För att underlätta för sökanden har antalet bilagor minskats ned från sex till fyra.

Bilagorna kommer att finnas i elektronisk form på Finansinspektionens hemsida, men måste skrivas ut och skickas in manuellt eftersom namnunderskrift krävs. Bilagorna är utformade som ansökningsformulär och avsikten är att sökanden enbart ska behöva fylla i dessa, och således ingen ytterligare ansökningshandling till skillnad från idag. Sökanden ska besvara samtliga frågor i bilagan samt bifoga den information som där anges.

Finansinspektionen kommer nedan att i korthet redogöra för de föreslagna föreskrifterna och dess bilagor samt redovisa de remissynpunkter som inkommit och hur vi har bedömt dessa. Den europeiska harmoniseringen av ägarprövningsreglerna kräver som nämnts att nationella tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer strävar efter att tolka reglerna på ett likartat sätt. Finansinspektionen har därför haft tillsynskommittéernas riktlinjer som utgångspunkt i arbetet med att ta fram vilken information som ska ges in inför en ägarprövning. Målsättningen har också varit att undvika reglering som inte är nödvändig med hänsyn till svenska förhållanden och för den prövning Finansinspektionen kommer att göra. Avvägningen mellan intresset av harmonisering och intresset av att minska den administrativa bördan för företagen har resulterat i att Finansinspektionen i vissa avseenden valt att i de föreslagna föreskrifterna frånga riktlinjerna.

### 2.1 Föreskriftstexten

Ägarprövning ska ske dels vid ansökan om tillstånd att förvärva aktier (5 §),<sup>14</sup> dels vid ansökan om tillstånd att driva verksamhet (6 §)<sup>15</sup>. I det sistnämnda fallet har den information som ska lämnas in till Finansinspektionen begränsats till den som framgår av avsnitt 1 i bilaga 1a och 1b. Övrig information som kan behövas för att pröva ägarens lämplighet ska finnas i tillståndsärendet.

---

<sup>10</sup> 5 kap.1 § i FFFS 2007:16 och 2 kap. 1 § i FFFS 2007:17.

<sup>11</sup> Se föregående not.

<sup>12</sup> 5 kap. 3 § i FFFS 2007:16 och 2 kap. 3 § i FFFS 2007:17.

<sup>13</sup> I FFFS 2007:16 motsvaras dessa bilagor av 3a, 3b, 3c och 4.

<sup>14</sup> 5 kap. 4 § i FFFS 2007:16 och 2 kap. 4 § i FFFS 2007:17.

<sup>15</sup> 5 kap. 5 § i FFFS 2007:16 och 2 kap. 5 § i FFFS 2007:17.



En formaliaändring jämfört med tidigare föreskrifter är att bestämmelsen om att en anmälan ska göras till Finansinspektionen när ändring sker i ledningen i ett företag som har ett kvalificerat innehav i ett finansiellt företag, har lagts i en separat paragraf (9 §)<sup>16</sup>.

Vad gäller ledningsprövningar (10 §)<sup>17</sup> är den enda nyheten i föreskriftstexten att en anmälan ska göras till Finansinspektionen när en styrelseledamot blir styrelseordförande i det finansiella företaget eller ägarbolaget. Detta har tidigare inte omfattats och har uppfattats som en brist eftersom det kan vara av betydelse för Finansinspektionens bedömning av ledningen. Orsaken är att rollen som styrelseordförande innebär ett större ansvar och ett större inflytande över bolaget. Det är inte nödvändigtvis så att en person som godkänts som styrelseledamot också ska anses vara lämplig som styrelseordförande. Detta gäller även ägarledningsprövningar eftersom 9 § hänvisar till 10 §.

## 2.2 *Föreskriftens bilagor*

Ägarprövningsbilagorna för fysiska respektive juridiska personer blir i och med genomförandet av förvärvsdirektivet betydligt mer utförliga än tidigare. De uppgifter som ska lämnas vid en *ägarprövning* ger information om förvärvaren, information om förvärvet, information om finansieringen av förvärvet samt affärsplan och andra detaljerade uppgifter om förvärvet.

Förvärvsdirektivet föranleder även att vissa ändringar görs vad gäller den information Finansinspektionen begär in inför en *ägarledningsprövning*. Det är här framförallt anseendekriteriet som medför att ytterligare information behövs. Den information Finansinspektionen begär in i de nya bilagorna liknar den som begärs in i dag, men är något utökad.

Vad gäller ledningsprövningar föranleder förvärvsdirektivet inte några ändringar. Eftersom Finansinspektionen eftersträvar enhetlighet vad gäller ägar- och ledningsprövningar har dock även bilagan som rör *ledningsprövning* ändrats så att den utseendemässigt överensstämmer med övriga bilagor till föreskrifterna. På detta sätt bör det bli lättare att lämna korrekta och fullständiga uppgifter, så att antalet kompletteringsförelägganden kan minskas. Det har i praktiken nämligen visat sig att sökanden i många fall har inkommit med felaktiga eller ofullständiga blanketter. Det är inte ovanligt att en sökande i samband med ett förvärv även utser en ledningsperson i målbolaget, en enhetlig utformning av bilagorna underlättar därför även ansökningsförfarandet för den sökande. Till största delen innebär detta att frågorna omformulerats och förtydligats för att säkerställa att Finansinspektionen får den information som behövs inför prövningen. Jämfört med den tidigare bilagan för ledningsprövning har bl. a. frågan om eventuella intressekonflikter tillkommit. Tidigare gjordes visserligen en bedömning av eventuella intressekonflikter men inte utifrån en uttrycklig fråga, utan från en samlad bedömning i ärendet. Med en uttrycklig fråga avse-

<sup>16</sup> 5 kap. 8 § i FFFS 2007:16 och 2 kap.8 § i FFFS 2007:17.

<sup>17</sup> 5 kap. 9 § i FFFS 2007:16 och 2 kap. 9 § i FFFS 2007:17.

ende intressekonflikter riktas uppmärksamheten på frågeställningen och sökanden ges en möjlighet att redogöra för hur frågan kommer att hanteras.

### 2.3 Undantagsmöjligheter

Den i direktivet angivna proportionalitetsprincipen införs i föreskrifterna genom en bestämmelse som ger Finansinspektionen rätt att medge undantag om kraven på information inte anses motsvara den nytta Finansinspektionen har av informationen vid prövningen eller om kraven inte kan anses vara anpassade till vem som är förvärvare och till förvärvets art (3 §)<sup>18</sup>. Därutöver införs det bestämmelser som innebär att en förvärvare i vissa särskilt angivna fall inte behöver lämna in alla de upplysningar som framgår av bilagorna (7-8 §§)<sup>19</sup> om inte Finansinspektionen särskilt begär det. Det gäller t.ex. när förvärvaren är ett finansiellt företag som står under tillsyn inom EES eller när förvärvaren redan är kvalificerad ägare till ett finansiellt företag som står under tillsyn inom EES. I dessa fall förutsätts en tillsynsmyndighet kunna förlita sig på den prövning som gjorts av en annan tillsynsmyndighet inom EES vad gäller förvärvarens anseende. Det innebär att viss information i bilaga 1a och 1b inte behöver lämnas i dessa fall. Ett exempel på en situation där Finansinspektionen ändå kan behöva begära in denna information, för att kunna göra en egen prövning, är om de olika finansiella företagen som föranlett lämplighetsprövningarna skiljer sig mycket åt t.ex. vad gäller krav på kompetens.

I det remitterade förslaget fanns ytterligare en möjlighet till undantag från föreskrifterna. Bestämmelsen angav att Finansinspektionen kunde medge undantag när det fanns särskilda skäl. Ansökningar enligt denna undantagsmöjlighet var avsedda att handläggas som särskilda dispensärenden. Som *Svenska Försäkringsförbundet*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenska Fondhandlareföreningen* påpekar fanns vissa oklarheter i hur dessa undantagsmöjligheter förhöll sig till varandra, t ex vad gäller handläggningstid och avgifter. Anledningen till att förslaget om dispens infördes i det remitterade förslaget var att det under den turbulenta hösten 2008/våren 2009 uppkom ett flertal extraordinära situationer där det visade sig finnas ett behov av att kunna medge undantag från att inge viss information vid ägarprövningar. Finansinspektionen bedömer dock att sådana extraordinära situationer omfattas av det i föreskriften nu införda undantaget. Samtliga undantagssituationer ska därmed kunna handläggas inom ramen för ägarprövningsärendet, såväl vad gäller handläggningstid som avgift.

### 2.4 Utökade bemyndiganden och övriga justeringar

I samband med de ändringar som görs i lagstiftningen med anledning av förvärvsdirektivet har Finansinspektionen även fått utökade bemyndiganden. Dessa rör utgivning av elektroniska pengar. Finansinspektionens bemyndigande inom detta område har tidigare enbart gällt själva instituten. Efter den 1 juli 2009 har Finansinspektionen möjlighet att ge ut föreskrifter som riktar sig till

<sup>18</sup> 5 kap. 2 § i FFFS 2007:16 och 2 kap. 2 § i FFFS 2007:17.

<sup>19</sup> 5 kap. 6-7 §§ i FFFS 2007:16 och 2 kap. 6-7 §§ i FFFS 2007:17.

samtliga som behöver göra en ansökan eller anmälan enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar. Ägar- och ledningsprövningsreglerna kommer därmed att beröra även de personer som gör en ansökan eller anmälan vad avser sådana institut.

Finansinspektionens bemyndiganden utökas också till att avse centrala värdepappersförvarare samt personer som behöver göra en ansökan eller anmälan vad avser dessa. I nuläget finns inte några utfärdade föreskrifter om ägar- och ledningsprövning vad gäller centrala värdepappersförvarare. I Sverige finns idag endast en central värdepappersförvarare, Euroclear Sweden AB (tidigare VPC). Företaget har även tillstånd som clearingorganisation. Eftersom clearingorganisationer omfattas av dagens regler om ägar- och ledningsprövning har det inte varit något praktiskt problem att centrala värdepappersförvarare inte omfattats. Det är dock möjligt att det i framtiden kan tillkomma andra centrala värdepappersförvarare i Sverige. FFFS 2007:17 utvidgas därmed till att omfatta även dessa aktörer i de delar av föreskrifterna som avser ägar- och ledningsprövning.

I samband med översynen görs även vissa justeringar i föreskrifterna med anledning av exempelvis tidigare felaktiga hänvisningar.

### **3 Ägarprövningsbilagorna (inkl. ägarledningsprövning) och remissinstansernas synpunkter**

Föreskrifternas bilagor om ägarprövning är uppdelade på fysiska personer och juridiska personer. Blanketten för juridiska personer ska även användas av en förvärvare som är en utländsk person som inte motsvarar en svensk juridisk person men inte heller är en fysisk person (till exempel en s.k. trust). Bilagorna är uppdelade i fyra avsnitt; Information om förvärvaren, Information om förvärvet, Finansiering av förvärvet samt Affärsplan och andra detaljerade uppgifter om förvärvet. För ledningen i ägarbolag gäller därutöver bilagan för ägarledningsprövning.

#### **3.1 Information om förvärvaren**

I detta avsnitt efterfrågas information om förvärvarens identitet, kontaktuppgifter, kunskap och kompetens, ekonomiska förhållanden, ägarkedja, eventuell försäkringsgrupp och finansiell företagsgrupp, övriga uppdrag och ägande, andra gemensamma intressen som kan påverka inflytandet över målbolaget samt intressekonflikter. Vidare efterfrågas information för att kunna bedöma förvärvarens anseende så som eventuella brott, ej beviljad ansvarsfrihet som styrelseledamot, avskedande från anställning i finansiella företag, civil- och förvaltningsrättsliga processer, skuldsanering, ackord, konkurs, företagsrekonstruktion, sanktioner, avslagsbeslut och tidigare lämplighetsprövningar.

### 3.1.1 *Förvärvarens identitet och kontaktuppgifter*

Det finns skillnader i kraven på information om den tilltänkta ägarens identitet och kontaktuppgifter beroende på om förvärvaren är folkbokförd i Sverige eller inte. Detta beror på att flertalet uppgifter i det förstnämnda fallet finns lätt tillgängliga i svenska offentliga register. De uppgifter som tillkommer för personer som inte är folkbokförda i Sverige är information om födelsedatum, födelseort, passnummer, nationalitet och eventuella tidigare namn.

Bilaga 1a – 1.1

### 3.1.2 *Kunskap och kompetens*

En meritförteckning ska ges in av dels fysiska förvärvare, dels ledningspersonerna i förvärvande juridiska personer. *Sveriges Försäkringsförbund* ifrågasätter relevansen avseende uppgifterna om utbildning och arbetslivserfarenhet för förvärvarens styrelseledamöter. Finansinspektionen vill här understryka att bedömningen av förvärvarens kompetens är ett nytt inslag i förhållande till de tidigare reglerna. Förvärvarens kompetens ingår numera som en del av den bedömning som Finansinspektionen enligt lagen ska göra av den tilltänkte förvärvarens anseende<sup>20</sup>. Vad gäller förvärvare som är juridiska personer bedöms kompetensen hos ledningspersonerna. Information om förvärvarens utbildning och arbetslivserfarenhet är därför av betydelse.

Bilaga 1a -1.2  
Bilaga 1b – 1.7  
Bilaga 1c - 2

### 3.1.3 *Ekonomiska förhållanden*

Information om en förvärvares ekonomiska förhållanden är uppgifter som Finansinspektionen behöver framförallt för att bedöma dennes kapitalstyrka. När det gäller fysiska personer begärs information in om inkomster, tillgångar, skulder samt borgensåtaganden, garantier och andra åtaganden. Även andra faktorer som kan påverka den finansiella ställningen ska uppges. *Svenska Fondhandlareföreningen* framför önskemål om ett förtydligande av vad som avses med ”andra åtaganden” samt ”andra faktorer som kan påverka den finansiella ställningen”. Finansinspektionen vill mot bakgrund härav förtydliga att den bedömning som ska göras av förvärvarens kapitalstyrka förutsätter att förvärvaren har gett en verklig och fullständig bild över dennes ekonomiska förhållanden. Sådana faktorer som kan påverka de ekonomiska förhållandena och som därmed kan vara av vikt i bedömningen är exempelvis omständigheter som kan komma att påverka värdet på upptagna tillgångar eller åtaganden så som ingångna avtal som förpliktigar i någon mån. Det är inte möjligt att uttömmande ange vilka faktorer som kan påverka den finansiella ställningen och Finansinspektionen anser att det är upp till förvärvaren att göra en bedömning av om en omständighet är sådan att den behöver uppges.

Bilaga 1a – 1.3

Vad gäller juridiska personers ekonomiska förhållanden har Finansinspektionen gjort ett avsteg från riktlinjernas krav på att bifoga de tre senaste årsredovisningar till att endast omfatta det senaste året. Skälet till detta är att Finansinspektionen bedömer att det i de fall där denna information behövs är relativt enkelt att få fram informationen på annat sätt.

Bilaga 1b – 1.4

<sup>20</sup> Prop. 2008/09:155 s. 87.

### 3.1.4 Ägarkedja, eventuell försäkringsgrupp och finansiell företagsgrupp

Information ska lämnas om hela ägarkedjan, före och efter förvärvet. Eventuell försäkringsgrupp eller finansiell företagsgrupp ska beskrivas efter förvärvet. Genom att se hur eventuella grupper ser ut efter förvärvet kan Finansinspektionen avgöra om vi erhållig tillräcklig information avseende solvens- och kapitaltäckningsberäkning enligt avsnitt 4. Olika ägarandelar betyder olika typer av grupper som i sin tur innebär olika kapitalkrav. *Sveriges Försäkringsförbund* anser det var oklart vilken information som Finansinspektionen här efterfrågade i det remitterade förslaget. Med hänsyn till remissinstansens synpunkter har Finansinspektionen i ett försök att förtydliga renodlat frågeställningen samt delat upp den i två delar.

Bilaga 1a – 1.5  
Bilaga 1b – 1.9

### 3.1.5 Uppdrag och ägande

Information ska lämnas om den fysiske förvärvarens uppdrag och ägande i andra företag. Finansinspektionen har däremot gjort bedömningen att riktlinjernas krav på att årsredovisningar även ska bifogas för samtliga dessa företag går längre än nödvändigt. Denna information är i de flesta fall överflödigt och kan, i de fall där informationen kan komma att behövas, enkelt kan tas fram på annat sätt. För att underlätta för förvärvaren har Finansinspektionen därför valt att inte begära in dessa uppgifter.

Bilaga 1a – 1.6,1.7

Även förvärvarens nära anhörigas ägande (direkt eller indirekt) i målbolaget ska uppges. Med nära anhörig avses, enligt det remitterade förslaget make/maka, registrerad partner, sambo, barn, föräldrar samt sådana närstående som förvärvaren har gemensamt hushåll med. För att undvika eventuella missförstånd har Finansinspektionen efter ett påpekande av *Sveriges Försäkringsförbund* förtydligat att kvalifikationen gemensamt hushåll enbart syftar tillbaka på övriga närstående.

Bilaga 1a – 1.8  
Bilaga 2 - 6

### 3.1.6 Gemensamt intresse

Information ska lämnas avseende den tilltänkte förvärvaren gemensamma intressen, som kan påverka inflytandet, med vissa särskilt angivna personer i målbolaget. Aktieägaravtal eller andra avtal om gemensamt agerande är exempel på vad som är ett sådant gemensamt intresse. Finansinspektionen har valt att begränsa informationen till gemensamt intresse som kan påverka inflytandet i målbolaget till skillnad från riktlinjerna som efterfrågar alla finansiella och icke finansiella intressen eller relationer. Finansinspektionen bedömer att denna information är tillräcklig för att bedöma förvärvarens lämplighet.

Bilaga 1a – 1.9  
Bilaga 1b – 1.10

### 3.1.7 Intressekonflikter

Information ska lämnas om eventuella intressekonflikter som kan uppstå i och med förvärvet samt hur dessa ska hanteras. *Svenska Bankföreningen* och *Svenska Fondhandlareföreningen* efterfrågar ett förtydligande avseende vad Finansinspektionen anser utgör en intressekonflikt. Finansinspektionen uppfattar att begreppet intressekonflikt är ett inom finansområdet etablerat begrepp

Bilaga 1a – 1.10  
Bilaga 1b – 1.11  
Bilaga 2 - 7

som exempelvis förekommer i olika regler<sup>21</sup>. Det är förvärvarens ansvar att själv identifiera sådana intressekonflikter som kan uppstå i verksamheten och hur dessa ska hanteras. Ett exempel på potentiella intressekonflikter är när en person samtidigt har ledande befattningar i olika företag. Vad som utgör en intressekonflikt varierar dock beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, så som t.ex. verksamhetens art, hur verksamheten är organiserad och uppdragens natur. Det är därför inte möjligt att ta fram en uttömmande lista på vad som utgör intressekonflikter.

### 3.1.8 Förvärvarens anseende

I slutet av första avsnittet ställs ett antal frågor för att bedöma förvärvarens anseende. Frågorna berör bl.a. förekomsten av brott, föreliggande processer samt eventuella konkurser. Tidsbegränsningen avseende dessa frågor sträcker sig fem respektive tio år tillbaka i tiden. *Sveriges Försäkringsförbund*, *Svenska Bankföreningen*, *Finansbolagens Förening*, *Näringslivets Regelnämnd*, *NASDAQ OMX Stockholm AB* och *Svenska Fondhandlareföreningen* anser att dessa frågor är alltför vitt ställda samt har synpunkter på tidsgränserna för begärd information. Remissinstanserna vill behålla de angivna tidsgränserna enligt de tidigare reglerna på fem år.

Finansinspektionen har efter remissomgången omarbetat vissa av dessa frågor i avgränsningssyfte, se vidare nedan. Vad gäller tidsgränserna för begärd information är det viktigt att säkerställa att Finansinspektionen får tillgång till all relevant information som behövs för att kunna bedöma förvärvarens anseende. Det är inte rimligt att förekomsten av sådana omständigheter ska medföra ett för sökanden evigt näringsförbud. Finansinspektionen anser även att det är viktigt, för att göra det förutsägbart för förvärvaren, att ange en tidsgräns för begärd information. Riktlinjerna ger ingen vägledning vad gäller tidsgränserna utöver att de ska vara relevanta. De tidigare reglerna innehöll inte tidsgränser i alla delar, men i de fall en tidsbegränsning angavs uppgick den till fem år. Finansinspektionen anser att tidsgränsen på fem år även enligt de nya reglerna torde vara tillräcklig i flera fall, dock inte alla. I de senare fallen har Finansinspektionen bedömt att relevant information får anses sträcka sig tio år tillbaka i tiden.

*Sveriges Försäkringsförbund* önskar ett förtydligande avseende vad Finansinspektionen avser med ekonomisk brottslighet. Finansinspektionen avser med begreppet ekonomisk brottslighet i detta sammanhang brott som sker inom ramen för en näringsverksamhet eller som begås utanför näringsverksamheten och som är riktade mot centrala ekonomiska system som skatte- eller socialförsäkringssystemen.

Finansinspektionen har valt att begränsa den information som inhämtas vad gäller avskedande till att enbart gälla anställningar i finansiella företag. När det gäller avskedanden från övriga företag begär Finansinspektionen endast in in-

Bilaga 1a – 1.11a  
Bilaga 1c – 3a  
Bilaga 2 – 8a

Bilaga 1a – 1.11d  
Bilaga 1c – 3d  
Bilaga 2 – 8d

<sup>21</sup> Se exempelvis lag (2007:528) om värdepappersmarknaden och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, FFFS 2005:1 och FFFS 2007:16 kap. 11.



formation avseende ledande befattningshavare och styrelsemedlemmar. Här görs vissa avsteg från riktlinjerna då Finansinspektionen bedömer att denna information borde vara tillräcklig för att kunna bedöma förvärvarens anseende.

*Sveriges Försäkringsförbund* anser att uppgifter om föreliggande processer, eventuella konkurser samt sanktioner m.m. som ska lämnas av fysiska förvärvare samt ledningen i ägarbolaget endast ska behöva lämnas för de tider under vilka en person varit ledande befattningshavare eller styrelsemedlem i det aktuella företaget. Finansinspektionen vill dock påpeka att frågan är ställd vidare än så eftersom Finansinspektionen anser att det även kan vara relevant att få information om händelser som inträffat efter det att den aktuella personens uppdrag upphört. Det gäller exempelvis meddelade beslut om sanktioner. Trots att personen inte har kvar sitt uppdrag när sanktionsbeslutet väl meddelas kan de förhållanden som sanktionen bygger på avse förhållanden tillbaka i tiden. Givetvis kan denna information bara lämnas i de fall den är känd för personen ifråga. Det åligger inte den sökande att göra någon större efterforskning av information för tiden efter det att dennes uppdrag har upphört. *Sveriges Försäkringsförbund* vill också ha ett förtydligande vad som avses med ledande befattningshavare. Informationen begärs in för att möjliggöra bedömningen av förvärvarens anseende. Enligt Finansinspektionens uppfattning får det anses vara upp till förvärvaren att göra en bedömning av om uppdraget är av sådan natur att det här ska innefattas eftersom en ledande befattning kan avse olika uppdrag med varierande grad av självständighet ansvar och beslutsfattande. Det krävs dock en viss grad av självständigt ansvar och beslutanderätt.

Bilaga 1 a – 1.12  
Bilaga 1c – 4  
Bilaga 2 – 9

För att underlätta för sökanden har Finansinspektionen efter remissomgången preciserat vilka civilrättsliga och förvaltningsrättsliga processer som ska uppges. Det framgår numera att familjerättsliga processer inte behöver uppges. Vidare har de förvaltningsrättsliga processer som ska anges begränsats till dem som rör skatt eller näringsverksamhet.

Bilaga 1a – 1.12a  
Bilaga 1b – 1.11a  
Bilaga 1c – 4a  
Bilaga 2 – 9a

*Sveriges Försäkringsförbund* efterfrågar vidare ett förtydligande avseende vilka sanktioner som förvärvaren ska informera om i samband med en prövning. Finansinspektionen vill här förtydliga att informationen ska omfatta samtliga sanktioner som förvärvaren delgivits av tillsynsmyndigheter i Sverige eller utomlands, oavsett om de är finansiella eller inte. Exempelvis ska ett företag informera om sanktioner avseende inkassoverksamhet från Datainspektionen.

Bilaga 1a – 1.12c  
Bilaga 1b – 1.12c  
Bilaga 1c – 4c  
Bilaga 2 – 9c

*Sveriges Försäkringsförbund* anser att det är oklart vilka negativa tillståndsbeslut som åsyftas. Finansinspektionen vill här påpeka att de negativa tillståndsbeslut som efterfrågas är begränsade till sådana som gäller rätten att utföra verksamhet eller yrke som kräver tillstånd, registrering eller liknande. Information om detta behövs för att Finansinspektionen ska kunna bedöma en förvärvares lämplighet.

Bilaga 1a – 1.12d  
Bilaga 1b – 1.12d  
Bilaga 1c – 4d  
Bilaga 2 – 9d

Vad gäller information om tidigare lämplighetsprövningar som en förvärvare varit föremål för har Finansinspektionen gjort ett avsteg från riktlinjerna. Dessa anger att information ska uppges oavsett om en prövning gjorts av en finansiell

Bilaga 1a – 1.12e  
Bilaga 1b – 1.12e  
Bilaga 1c – 4e  
Bilaga 2 – 9e

eller icke finansiell myndighet. Finansinspektionens bedömning är dock att det torde vara tillräckligt att uppge lämplighetsprövningar avseende finansiell verksamhet. Då Finansinspektionen redan har kännedom om de lämplighetsprövningar som gjorts av Finansinspektionen kan kravet på information begränsas till att endast avse lämplighetsprövningar av utländska finansiella tillsynsmyndigheter.

### **3.2 Information om förvärvet**

I detta avsnitt efterfrågas information om hur stort innehav den tilltänkta förvärvaren planerar att förvärva samt hur stort befintligt ägande (direkt och indirekt) denne har. Vidare efterfrågas beräknad förvärvsdag och syftet med förvärvet.

|                                |
|--------------------------------|
| Bilaga 1a – 2<br>Bilaga 1b - 2 |
|--------------------------------|

### **3.3 Finansiering av förvärvet**

Under detta avsnitt efterfrågas information om hur förvärvet är avsett att finansieras, finansieringsposternas ursprung samt vem de tillhör och varifrån de kommer. Vidare efterfrågas om det finns något samarbete vad gäller finansiering av förvärvet.

|                                |
|--------------------------------|
| Bilaga 1a – 3<br>Bilaga 1b - 3 |
|--------------------------------|

Denna information behövs för att Finansinspektionen ska kunna göra en bedömning av om det finns anledning att misstänka att det tilltänkta förvärvet har en koppling till pågående eller genomförd penningtvätt eller finansiering av terrorism eller försök till detta eller om det tilltänkta förvärvet kan öka riskerna för sådan verksamhet. Informationen är också nödvändig för att Finansinspektionen ska kunna bedöma vilka personer som i realiteten kan få inflytande över målbolaget. Detta är viktigt både ur penningtvätts- och terroristfinansieringssynpunkt samt för att kunna bedöma förvärvarens kapitalstyrka.

*Sveriges Försäkringsförbund, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Föreningen och Svenska Fondhandlareföreningen* anser att det borde vara tillräckligt att uppge medlens ursprung och att det inte ska vara nödvändigt att även uppge hur överföringen kommer att gå till. Finansinspektionen har efter remissomgången omarbetat de två frågor som ställdes om penningtvätt. För Finansinspektionens bedömning är det centralt att ha tillgång till information om medlens ursprung. T.ex. kan det vara viktigt att känna till hela finansieringslösningen, om det finns fler finansieringsposter och vilka dessa är, vilka personer som är finansiärer och vilka länder medlen kommer från. Det kan finnas restriktiva åtgärder mot personer, enheter och jurisdiktioner med vilka transaktioner inte är tillåtna. Det finns också jurisdiktioner och territorier med vilka transaktioner kan utgöra hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Även hur finansieringen är uppbyggd (vad gäller komplexitet/transparens) ger tillsynsmyndigheten kompletterande information om en eventuell ökad risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Frågan om hur förvärvet är avsett att finansieras är numera mer preciserad. Det framgår att även bakgrunden till samtliga finansieringsposter ska redovisas, värde och vem de tillhör och i vilken jurisdiktion de finns. Detta ska styrkas genom dokumen-



tation. Den särskilda fråga som ställdes i det remitterade förslaget om transaktionskedjan har däremot utgått.

Den information som riktlinjerna rekommenderar att förvärvaren ska lämna är i detta sammanhang relativt detaljerade. Finansinspektionen har gjort vissa avsteg från dessa eftersom de frågor som nu ställs i bilagorna får anses vara tillräckliga för att bedöma förvärvarens lämplighet.

### 3.4 *Affärsplan och andra detaljerade uppgifter om förvärvet*

I detta avsnitt efterfrågas olika mycket information beroende på om förvärvaren är en fysisk eller juridisk person och beroende på hur stort ägande den tilltänkte förvärvaren får.

- Om ägandet innebär att förvärvaren får kontroll över bolaget ska en affärsplan med visst specificerat innehåll bifogas. Affärsplanen ska innehålla mål med förvärvet, planerade förändringar av verksamheten, integration i en eventuell koncern samt avsikt och förmåga att tillskjuta kapital. Vidare ska den innehålla vissa prognoser för de närmaste tre åren och information om hur styrning och organisation kommer att påverkas.
- Om ägandet inte innebär att förvärvaren får kontroll över bolaget, men att innehavet uppgår till mer än 20 procent ska uppgifter lämnas om eventuell avsikt att öka eller minska innehavet, om förvärvaren avser att aktivt söka utöva inflytande över företaget och, i de fall målbolaget tillsammans med förvärvaren kommer att ingå i en finansiell företagsgrupp eller försäkringsgrupp, en solvens- eller kapitaltäckningsberäkning vid förvärvstillfället.
- Om ägandet är kvalificerat men inte överstiger 20 procent ska endast information om eventuell avsikt att öka eller minska innehavet samt huruvida förvärvaren avser att aktivt söka utöva inflytande över företaget ges in.

Bilaga 1a - 4.1  
Bilaga 1b - 4.1

Bilaga 1a - 4.2  
Bilaga 1b - 4.2

Bilaga 1a - 4.2  
Bilaga 1b - 4.3

Finansinspektionen behöver dessa uppgifter vid en ägarprövning framförallt för att kunna bedöma förvärvarens kapitalstyrka och förmåga att uppfylla de verksamhetskrav som ställs enligt lag. I de fall en ny ägare får kontroll i ett bolag kan det ofta medföra att förändringar av verksamheten görs. Precis som vid en auktorisationsansökan vid bildandet av ett nytt företag är det viktigt att Finansinspektionen får vetskap om detta samt möjlighet att ingripa. I annat fall skulle reglerna kunna kringgås genom att förvärva ett befintligt företag som ett alternativ till att starta ett nytt.

Informationskraven som ställs i riktlinjerna i detta sammanhang är relativt långtgående. Finansinspektionen bedömer att vissa av dessa uppgifter finns tillgängliga på annat sätt, t.ex. genom uppgifter som rapporteras in löpande av företag under tillsyn. Vidare anser Finansinspektionen att vissa uppgifter är

överflödiga vid förvärvstillfället och att dessa effektivare följs upp i den löpande tillsynen. Finansinspektionens anser därför att den administrativa bördan som det skulle innebära för förvärvaren att inkomma med samtliga de uppgifter som följer av riktlinjerna inte står i proportion till den eventuella nytta Finansinspektionen skulle kunna ha av uppgifterna i ägarprövningen. I förhållande till övriga avsnitt i föreskrifterna är det därför under avsnitt 4 som de största avstegen görs från riktlinjerna. Det gäller såväl när förvärvaren får kontroll över målbolaget som när det rör sig om mindre kvalificerade innehav. I förhållande till riktlinjerna har såväl antalet frågor som kraven på information i de kvarvarande frågorna minskats. Finansinspektionen bedömer att kraven i direktivet trots detta kan anses vara uppfyllda.

Finansinspektionen avser inte att begära in följande information:

- Kapitalallokering i den "nya" gruppen
- Integrering och synergieffekter p.g.a. förvärvet
- Preliminära prognoser över blivande koncerninterna transaktioner
- Sammansättning av beslutsorgan under styrelsen(erna) i den "nya" gruppen
- Förändring i ekonomi- och redovisningssystem och väsentliga kontrollmekanismer som revision, regelefterlevnad (compliance) och internkontroll
- IT-plattformens eventuella förändring på grund av förvärvet.

Finansinspektionen har efter remissomgången förtydligat att solvens- eller kapitaltäckningsberäkning för en eventuell grupp även ska ges in och beräknas för förvärvstidpunkten eller på senast fastställda siffror före förvärvstidpunkten. Detta gäller när en finansiell företagsgrupp eller en försäkringsgrupp uppkommer genom att en förvärvare får kontroll samt när ägandet uppgår till minst 20 procent. Trots att det inte följer av riktlinjerna att en sådan beräkning ska ges in vid ägande som inte innebär kontroll begär Finansinspektionen att få in dessa uppgifter eftersom en finansiell företagsgrupp eller en försäkringsgrupp uppkommer redan när ägandet är större än 20 procent. Uppgifterna är centrala för att bedöma förvärvarens kapitalstyrka.

*Sveriges Försäkringsförbund, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen och Finansbolagens Förening* anser att informationen enligt avsnitt 4 är alltför långtgående och att det är svårt att se vilken relevans denna typ av uppgifter har för ägarprövningen. Vidare menar de att förvärvaren i många fall inte har tillgång till denna information vid tidpunkten för ägarprövningen.

Finansinspektionen har efter remissomgången kommit fram till att kravet på att det skulle ingå en s.k. intern kapitalutvärdering (IKU) i kapitaltäckningsberäkningen bör utgå. Anledningen är att denna lättare kan infordras av Finansinspektionen från det förvärvade institutet under Finansinspektionens tillsyn. Finansinspektionen har efter ytterligare överväganden infört ett krav på att förvärvare som är finansiella företag ska bifoga en specificerad lista över stora exponeringar som förvärvaren har vid förvärvstidpunkten. Dessa uppgifter är av vikt då Finansinspektionen ska bedöma förvärvarens kapitalstyrka. Vidare har även vissa mindre justeringar gjorts. I övrigt anser Finansinspektionen att den information som begärs in under avsnitt 4 är väl avvägd och anpas-

sad till svenska förhållanden. Samtliga uppgifter som begärs in har betydelse för ägarprövningen. Därför finns det inte utrymme att göra ytterligare avsteg från riktlinjerna. Det kan även tilläggas att proportionalitetsprincipen även gäller här. I de fall där kraven på viss information inte motsvarar den nytta Finansinspektionen har av informationen vid prövningen eller om kraven inte kan anses vara anpassade till vem som är förvärvare och till förvärvets art kan Finansinspektionen därmed i det enskilda fallet medge förvärvaren undantag från att lämna in denna information.

Finansinspektionens uppfattning är att det torde höra till ovanligheterna att en tilltänkt förvärvare vid ägarprövningstillfället inte har någon form av affärsplan och analys över det tilltänkta förvärvet utifrån t.ex. genomförd ”due diligence”. En sådan analys kan naturligtvis förändras efter att förvärvet genomförts och all information blivit känd. Finansinspektionen bedömer dock att den analys som gjorts inför ett förvärv trots detta är av intresse i samband med en prövning. Även i detta sammanhang kan proportionalitetsprincipen nämnas. I riktlinjerna nämns ett offentligt uppköpserbudande som exempel på när denna princip kan vara tillämplig. I riktlinjerna anges vidare att om det vid ägarprövningstillfället inte är möjligt för den som lämnat erbjudandet att inge viss information (om den inte är känd för förvärvaren) kan ägarprövningsansökan inte avslås enbart på denna grund. Detta förutsätter dock att den information som ingivits är tillräcklig för att kunna göra en bedömning av förvärvarens lämplighet. Förvärvaren måste i detta fall enligt riktlinjerna åta sig att inge informationen så snart som möjligt efter affären avslutats. Hur proportionalitetsprincipen ska tillämpas mer i detalj i praktiken kommer att visa sig i och med att Finansinspektionens praxis utvecklas.

#### **4                    Ledningsprövningsbilagan och remissinstansernas synpunkter**

Finansinspektionen eftersträvar enhetlighet vad gäller ägar- och ledningsprövningar. Bilagan som rör ledningsprövning har därför ändrats så att den överensstämmer med ägarprövnings- respektive ägarledningsprövningsbilagorna. I detta avsett kommenteras endast de delar som är specifika för ledningsprövningsbilagan. I övrigt hänvisas till ovanstående avsnitt.

De föreslagna föreskrifterna innehåller endast en bilaga för ledningsprövning. Denna är gemensam för styrelsemedlemmar och verkställande direktör och dennes ställföreträdare.

Vid en ledningsprövning prövar Finansinspektionen tre huvudområden; personlig vandel, kompetens och intressekonflikter. Vad gäller information för att bedöma personlig vandel och kompetens görs inga skillnader jämfört med ägar- och ägarledningsprövningsbilagorna. När det däremot gäller intressekonflikter begär Finansinspektionen in mer information vid en ledningsprövning, varför det här finns en del skillnader mot övriga bilagor. Detta beror på att intressekonflikter ofta kan vara ett större problem för ledningspersoner än ägare,

såsom att personen exempelvis har ledande befattningar i olika företag. Det ska dock poängteras att intressekonflikter kan vara omöjliga att helt undvika och att de inte heller behöver utgöra ett problem, förutsatt att de hanteras på ett medvetet och korrekt sätt.

Som en del av denna intressekonfliktsbedömning begärs information om de företag som ledningspersonen är anställd i, har ett stadigvarande uppdrag i eller är utsedd till styrelsemedlem. *Sveriges Försäkringsförbund* efterfrågar ett förtydligande av vad som avses med stadigvarande uppdrag. Finansinspektionen vill klargöra att avsikten med denna formulering är att täcka in sådana uppdrag som innebär att personen i fråga på annat sätt är knuten till eller utför arbete för ett företag i en annan form än anställning. Uppdraget är av intresse för Finansinspektionens bedömning om det är av mer stadigvarande karaktär och det varat eller avses vara i mer än sex månader. En annan del av intressekonfliktsbedömningen är att beakta ledningspersonens ägande. Finansinspektionens bedömning är att det här är av intresse att få information om allt ägande som är kvalificerat. Detta kan jämföras med ägarprövningar, där Finansinspektionen endast begär in information om ägande när ägandet innebär kontroll över företaget. Det kan för tydlighets skull nämnas att med kvalificerat innehav avses även i ledningsprövningssammanhang den definition som föreskrivs i respektive lag avseende ägarprövningar.

## 5 Konsekvensanalys

De föreslagna föreskrifterna berör kvalificerade ägare i företag under Finansinspektionens tillsyn då en ägarprövning sker vid tillståndsgivningen, vid förvärv och ökning av kvalificerade innehav samt vid fråga om eventuell misshandling. Vidare berörs även samtliga företag under tillsyn, med undantag för fondbolag, dels vid den initiala tillståndsgivningen när företaget söker tillstånd, dels vid ägarprövningar i samband med förvärv och eventuell misshandling i ägarkretsen. Till antalet innebär det att cirka 650 företag (346 försäkringsföretag, 145 kreditinstitut och 157 företag inom värdepappersområdet) samt dess kvalificerade ägare berörs. Under 2007 inkom det 136 ägarprövningar till Finansinspektionen (varav 30 var sk. ägarledningsprövningar). Under 2008 var motsvarande siffra 129 (varav 30 ägarledningsprövningar). Antalet ledningsprövningar uppgick under 2007 till 477 och under 2008 till 555.

De harmoniserade reglerna innebär att det på vissa områden kommer att krävas in mer, och i vissa fall annan, information än tidigare. Att Finansinspektionen framöver kommer att kräva in mer information vid framförallt ägarprövningar innebär till viss del en ökad börda för berörda företag, ägare och förvärvare. Vid framför allt större ägarprövningar har det hittills förekommit att Finansinspektionen begärt in information utöver det som framgått av föreskrifterna eftersom den behövts för prövningen. Vilken ytterligare information som begärts in har till viss del varierat beroende på område och enskild situation, men har ofta varit av det slag som föreskrifterna enligt detta förslag rör. Detta innebär att det i realiteten inte nödvändigtvis kommer att begäras in mer uppgifter, utan

i vissa fall kan de förändrade reglerna snarare ses som en kodifiering av gällande praxis.

Direktivets krav på att förteckningen är fullständig innebär att Finansinspektionen inte längre kommer att ha möjlighet att begära in någon annan information än den som framgår av förteckningen. Då förteckningen ska täcka alla typer av förvärv kan denna uppfattas som mycket omfattande. För att Finansinspektionen ska kunna begära in rätt uppgifter är det samtidigt av vikt att förteckningen inkluderar alla uppgifter som är relevanta vid olika typer av förvärv. Direktivets proportionalitetsprincip innebär samtidigt att tillsynsmyndigheten i samband med en prövning endast ska ta in uppgifter som är proportionerliga och anpassade till den tilltänkte förvärvarens och det tilltänkta förvärvets karaktär. Medlemsstaterna får enligt direktivet inte heller kräva in uppgifter som inte är relevanta för bedömningen. I praktiken innebär detta att tillsynsmyndigheterna framöver ska anpassa uppgiftskraven utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Uppgifterna i förteckningen kan därför i viss mån ses som en fullständig lista på *möjliga* uppgifter att hämta in, även om en lättnad i uppgiftsskyldigheten förutsätter en begäran om det och Finansinspektionen då bedömer att vissa uppgifter kan undantas.

Harmoniseringen inom Europa och även mellan områdena bank, värdepapper och försäkring i Sverige kommer att medföra en större förutsägbarhet för dem som berörs. Att Finansinspektionen inte längre kommer att ha möjlighet att begära in andra uppgifter än dem som anges i föreskrifterna innebär även det en ökad tydlighet och förutsebarhet för dem som berörs. Förändringen innebär också att prövningsförfarandet förenklas eftersom behovet av kompletteringar bör minska i och med förändringen. Sammantaget bedömer Finansinspektionen att det blir lättare att förstå vilka krav som ställs vid prövningen.

En stor del av den information som kommer att begäras in när det gäller företag under Finansinspektionens tillsyn förutsätts finnas på plats och bör således inte kräva stora resurser att ta fram för företagen och deras kvalificerade ägare. Detta gäller exempelvis företagets interna kapitalutvärdering och dess verksamhetsplan. Vidare står det företagen fritt att hänvisa till sådan information som redan har lämnats in till Finansinspektionen, vilket också innebär en förenkling för de finansiella företagen som sedan tidigare lämnat informationen till Finansinspektionen. Företag som inte står under Finansinspektionens tillsyn kan mot bakgrund av detta drabbas relativt sett hårdare av de nya reglerna, då all information kommer att behöva tas fram. Men även för dessa företag förutsätts mycket information vara sådan som ska finnas på plats och som ska vara relativt enkel att ta fram. Vidare förutsätter Finansinspektionen att en tilltänkt förvärvare i samband med ett eventuellt förvärv har tagit fram någon form av affärsplan för och analys av förvärvet. Åtskillig information som efterfrågas vid en ägarprövning torde finnas med i dessa. En stor del av informationen som efterfrågas i samband med en ägarprövning behöver således knappast tas fram enbart för detta ändamål. För samtliga företag kommer dock en ägarprövning innebära att tidsåtgången för att samla in informationen kommer att öka.

*Regelrådet, Svenska Försäkringsförbundet, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Näringslivets Regelnämnd och Svenska Fondhandlareföreningen* anför att den konsekvensanalys som bifogades det remitterade förslaget inte innehöll någon närmare diskussion om storleken av den kostnadsökning som förslaget innebär för förvärvaren och inte heller möjliga alternativa lösningar. Mot bakgrund av vad remissinstanserna anförut utvecklar Finansinspektionen i den utsträckning som är möjlig i denna version av behovs- och konsekvensanalysen redogörelsen för konsekvenserna av förslaget för förvärvarna.

Finansinspektionen har med hjälp av Tillväxtverkets mätning av den administrativa bördan för de finansiella företagen försökt ta fram uppgifter på kostnaden för ägarprövningar. Det saknas fullständig information om dessa kostnader i Tillväxtverkets databas. Det är därför svårt att göra en tillförlitlig uppskattning. Vidare kan kostnaderna skilja sig avsevärt beroende på exempelvis om det är ett företag eller en fysisk person som förvärvar ett företag, företagets storlek och om prövningen sker i samband med ett förvärv eller en tillståndsansökan. Utifrån den begränsade information som finns tillgänglig har Finansinspektionen ändå gjort en approximativ bedömning av tidsåtgången för ett företag att ta fram och sammanställa information i samband med en ägarprövning enligt nu gällande regler. Denna uppgår till cirka 40 timmar.<sup>22</sup> Kostnaden uppskattas uppgå till cirka 17 000 kronor. Denna beräkning är emellertid behäftad med sådan osäkerhet att det kan diskuteras om den överhuvudtaget har något värde, i synnerhet för andra finansiella sektorer. I bästa fall ger beräkningen en otydlig indikation, i sämsta fall är uppgiften meningslös.

Branschen har framfört synpunkter på den förväntade kostnadsökningen i samband med nu kommande förändringar, men har inte närmare preciserat vad denna skulle kunna uppgå till. Företagen själva är de som bäst kan ge en uppskattning av den kostnad som en ägarprövning innebär och Finansinspektionen ser därför gärna att branschen lämnar sådana uppgifter för att kostnaderna för framtida regelförändringar bättre ska kunna uppskattas. Som Finansinspektionen redan nämnt bedöms tidsåtgången för en ägarprövning öka i och med förändringarna. Det är dock svårt att ange i vilken omfattning, inte minst då detta bör kunna skilja sig avsevärt mellan företag. Även tillämpningen av den undantagsmöjlighet som följer av proportionalitetsprincipen kan komma att påverka tidsåtgången i stor utsträckning.

Sammanfattningsvis är Finansinspektionens bedömning att mycket av informationen ska finnas på plats och även vara förhållandevis lättillgänglig för den tilltänkte förvärvaren. Kostnaderna förknippade med ägarprövningen bör därmed huvudsakligen kopplas till att sammanställa informationen och skicka in

---

<sup>22</sup> Uppskattningen bygger endast på information som Tillväxtverket erhållit från värdepappersföretag då informationen från banker och försäkringsföretag är alltför knapphändig. Tidsåtgången avser en ägarprövning i samband med ett förvärv. Då reglerna är identiska för samtliga företag har Finansinspektionen antagit att tidsåtgången för en ägarprövning i den typen av företag kan antas vara densamma som för värdepappersföretag.

den till Finansinspektionen. Mer information att sammanställa innebär dock naturligtvis en större tidsåtgång. Finansinspektionen bedömer ändå att kostnadsökningen bör vara relativt begränsad. Detta ligger också i linje med regeringens bedömning.<sup>23</sup> Att företag under tillsyn har möjlighet att hänvisa till redan inskickad information innebär också att kostnadsökningen till viss del kan begränsas.

Finansinspektionens bedömning är att den enligt företagen förväntade kostnadsökningen är försvarbar ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Bedömningen görs mot bakgrund av de negativa konsekvenser som olämpliga ägare kan medföra för den finansiella marknaden i stort. Det är i sammanhanget viktigt att betona att den finansiella sektorns funktion är beroende av att marknadsaktörer och samhället i sin helhet har ett gott förtroende för de finansiella företagen samt deras ägare och ledande befattningshavare. Den senaste tidens utveckling på de finansiella marknaderna illustrerar också tydligt hur ett försämrat förtroende för ett fåtal aktörer kan påverka inte bara dessa aktörers framtid utan hela marknadens funktionssätt och därmed innebära stora kostnader för såväl enskilda marknadsaktörer som för samhället i stort.

De harmoniserade reglerna har som mål att undanröja eventuella hinder mot gränsöverskridande förvärv och underlätta genomförandet av ägarförändringar i de finansiella företagen. Ändringarna i reglerna bör därmed även inverka positivt på konkurrensen mellan företag och bidra till strukturomvandlingen på det finansiella området.

I likhet med regeringen bedömer Finansinspektionen att särskild hänsyn till små företag inte behöver tas i utformningen av reglerna.<sup>24</sup> Däremot kan den inskrivna proportionalitetsprincipen sägas vara en sådan anpassning som kan innebära att uppgiftskraven på mindre företag blir mindre. Vilka uppgifter som ska begäras in beror på vad som bedöms som proportionerligt utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, och det är därmed svårt att förutse i vilken grad detta påverkar uppgiftsinhämtningen från mindre företag generellt.

Som nämnts har Finansinspektionen haft de riktlinjer som utarbetats av CEBS, CEIOPS och CESR som utgångspunkt i framtagningen av föreskrifterna. De innehåller förtydligande information som kan vara till hjälp för en ökad förståelse av prövningen, bland annat information om tolkningen av proportionalitetsprincipen. Finansinspektionen bedömer att dessa riktlinjer kommer att kunna fungera som en vägledning för företag och ägare i samband med en ägarprövning. De kommer därför att läggas ut på Finansinspektionens hemsida. Detta bör innebära en ökad tydlighet.

För Finansinspektionen innebär de nya reglerna att det kommer att krävas betydligt mer resurser på ägarprövningsärenden. Detta gäller framför allt de verksamhetsområden där processen för ägarprövningar i dag inte är fullt utvecklad.

---

<sup>23</sup> Prop. 2008/09:155 s. 119 ff.

<sup>24</sup> Prop. 2008/09:155 s. 119.



Den ökade arbetsbelastningen består dels av att det är fler kriterier som ska beaktas och mer information som ska bedömas. Tidsåtgången per ärenden beräknas mot bakgrund av det att öka. Finansinspektionen har föreslagit att regeringen ska höja avgiften för ägarprövningar, detta är dock ännu inte beslutat. Vad gäller ägarledningsprövningar och ledningsprövningar är det så pass små materiella ändringar att resurser och tidsåtgång inte bedöms öka.